

**POROZUMIENIE SAMORZĄDÓW ZAWODOWYCH
I STOWARZYSZEŃ PRAWNICZYCH**

www.prawnicyrazem.pl

**Działania sygnatariuszy oraz członków Forum
Obywatelskiego Porozumienia samorządów
zawodowych i stowarzyszeń prawniczych w
zakresie edukacji prawnej (2013-2016)**

Warszawa, 21 września 2016 r.

I . Tezy raportu

Sygnatariusze i członkowie Forum Obywatelskiego Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych doceniają rolę edukacji prawnej w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i podejmują szereg działań mających na celu budowanie i pogłębianie świadomości prawnej.

Działania te w naturalny sposób kierowane są głównie do dzieci i młodzieży (poczynając od 6 roku życia), ale dotyczą również nauczycieli, pedagogów oraz psychologów pracujących z dziećmi i młodzieżą. Zakres podmiotowy edukacji prawnej pozostaje jednak dużo szerszy i obejmuje między innymi: seniorów, przedstawicieli organizacji pozarządowych, pracowników placówek opiekuńczych, resocjalizacyjnych i organów opiniotwórczych oraz wyselekcjonowane grupy adresatów zainteresowanych daną dziedziną prawa, np. konsumentów, osób pokrzywdzonych przestępstwem czy pracowników oświaty i dziennikarzy.

Formy przekazywania wiedzy prawnej dostosowane są do potrzeb i możliwości adresata, przy czym zdecydowanie dominuje forma wykładu połączonego z dyskusją („lekcje o prawie”). Często stosowane jest poprzedzenie takiej formy przekazania wiedzy udziałem adresatów oferty edukacyjnej w rozprawie czy symulacji rozprawy, co wiąże się niekiedy z wizytą młodzieży w sądzie. W celu dostosowania przekazu do wieku i oczekiwań adresatów stosuje się w toku działań edukacyjnych również inne formy edukacji, np. konkurs rysunkowy, konkurs wiedzy o prawie czy też konkurs na najlepszą pracę magisterską. Podejmując działania w zakresie promowania wiedzy prawnej poprzez licznie organizowane konferencje poświęcone tej tematyce, umieszczanie odpowiednich treści na stronach internetowych czy też we własnych wydawnictwach, jedynie w niewielkim stopniu wykorzystywana jest możliwość przedstawiania wiedzy prawnej w środkach przekazu docierających do masowego odbiorcy, np. popularnych gazetach i programach telewizyjnych.

Działania edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży prowadzone były głównie w szkołach, sporadycznie wykorzystywano formułę zajęć pozalekcyjnych.

Zakres przekazywanej wiedzy prawnej pozostawał dość szeroki i dotyczył zarówno zagadnień prawa konstytucyjnego, jak i materialnego oraz procesowego prawa karnego i cywilnego (ze szczególnym uwzględnieniem prawa rodzinnego, prawa autorskiego i praw pokrewnych, w tym korzystania z Internetu, prawa pracy), alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w tym mediacji rówieśniczej; przekazywana wiedza dotyczyła także zawodów prawniczych.

Istnieje znaczna różnorodność w zakresie materiałów dydaktycznych z których korzystają sygnatariusze i członkowie Forum Obywatelskiego Porozumienia prowadząc edukację prawną. Oprócz podręczników opracowanych w tym celu (np. „Lex bez łez – apteczka prawnicza”, „Przychodzi uczeń do prawnika”) wykorzystywane są podręczniki akademickie, broszury informacyjne czy też własne prezentacje opracowane na szczeblu centralnym, lokalnie czy nawet bezpośrednio przez osobę prowadzącą edukację.

Sygnatariusze i członkowie Forum Obywatelskiego Porozumienia w toku prowadzenia działań edukacyjnych współpracowali z szeregiem innych podmiotów, w tym głównie z nauczycielami, dyrektorami poszczególnych szkół, uczelniami wyższymi oraz fundacjami i stowarzyszeniami realizującymi cele edukacyjne; wyraźnie widoczna jest także współpraca z samorządem lokalnym i kuratorami oświaty.

Dane w zakresie zasięgu opisanych działań mają charakter jedynie szacunkowy i w istocie nie jest obecnie możliwe określenie liczby osób, które już skorzystały z oferty edukacyjnej; z bardzo dużym ryzykiem błędu można wskazać, że liczba to w okresie ostatnich trzech lat zbliżona jest do 60.000 osób.

Działania podejmowane przez sygnatariuszy i członków Forum Obywatelskiego Porozumienia w zakresie edukacji mają zarówno wymiar lokalny, jak i ogólnopolski. Nie stwierdza się jednak realizacji pełnego, systemowego i długotrwałego programu edukacyjnego skierowanego do maksymalnie szerokiej grupy odbiorców skoordynowanego na szczeblu centralnym oraz realizowanego systemowo i powszechnie na szczeblu lokalnym.

Problemami w zakresie realizacji edukacji prawnej, sygnalizowanymi przez sygnatariuszy i członków Forum Obywatelskiego Porozumienia pozostaje obecnie:

- brak strukturalnej formy edukacji prawnej (brak rozwiązania systemowego i koordynacji działań na szczeblu centralnym),
- brak koordynacji działań podejmowanych przez poszczególnych sygnatariuszy i członków Forum Obywatelskiego Porozumienia,
- brak wsparcia finansowego w zakresie edukacji prawnej,
- brak kompleksowych materiałów, które mogą być wykorzystywane w edukacji prawnej.

Podstawa tez:

Powyższe tezy sformułowane zostały w oparciu o dane przedstawione w ankietach przez dziewięciu sygnatariuszy Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych oraz jednego członka Forum Obywatelskiego Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych. Dane te zostały wykorzystane w zakresie odnoszącym się do edukacji prawnej; zasadniczo pominięto dane dotyczące edukacji wewnętrznej członków wymienionych podmiotów oraz nie odnoszące się do edukacji prawnej.

II. Działania w zakresie bezpośredniej edukacji prawnej (spotkania edukacyjne).

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- zajęcia edukacyjne prowadzone przez sędziów w szkołach (wykład, dyskusja, warsztaty),
- dni otwarte w Sądzie Okręgowym w Gdańsku (młodzież szkolna uczestniczy jako publiczność w rozprawach karnych, dobranych pod kątem potrzeb edukacyjnych, np. przestępstwa narkotykowe, przemoc w szkołach itd.),
- udział w symulacjach rozpraw historycznych w Sądzie Okręgowym w Gdańsku (mających pokazać różnice między procedurą współczesną a XVIII wieczną, w szczególności środki dowodowe sprzed kilkuset lat),
- udział w rozprawach wraz z dyskusją i odpowiedziami przez sędziów na pytania po rozprawach,
- udział w symulacjach rozpraw dla młodzieży,
- udział sędziów w organizowanych przez uczniów i nauczycieli symulacjach rozpraw sądowych w charakterze eksperta,
- kontakt z uczniami z klas o profilu dziennikarskim (udzielenie im wywiadu, rozmowa o zagadnieniach związanych z sądownictwem),
- zajęcia z młodzieżą z zakresu prawa konstytucyjnego w ramach Tygodnia Konstytucyjnego,
- Projekt Edukacyjny skierowany do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa śląskiego, w ramach którego dla uczniów w wybranych szkołach lub dla grup młodzieży poza szkołami przeprowadzane są pojedyncze wykłady lub cykle wykładów przez sędziów lub studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Pełen cykl składa się z czterech wykładów obejmujących 5 godzin lekcyjnych (internet- 1 lekcja, prawo cywilne z elementami prawa pracy – 2 lekcje, prawo karne – 1 lekcja, prawo rodzinne 1 lekcja), przedmiotem spotkań są także informacje na temat zawodów prawniczych,
- prowadzenie zajęć lekcyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych w ramach porozumienia ze Świętokrzyskim Kuratorium Oświaty, Wydziałem Prawa Wyższej Szkoły Ekonomii i Prawa im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach oraz

Okręgową Izbą Radców Prawnych w Kielcach, na mocy którego sędziowie biorą udział w programie edukacji prawnej „Świadomy swoich praw obywatel, który realizowany jest w kolejnych latach szkolnych w niektórych szkołach na terenie Kielc, Skarżyska-Kamiennej, Końskich, Starachowic, Buska Zdroju, Jędrzejowa, Opatowa i Pińczowa;

- impreza edukacyjna dla młodzieży w Światowym Dniu Wymiaru Sprawiedliwości.

Stowarzyszenie Sędziów Rodziny w Polsce:

- spotkania ze studentami prawa np. na Uniwersytecie Gdańskim,
- prowadzenie szkoleń dla kuratorów, rodzin zastępczych, pracowników PCPR i MCPR w zakresie prawa rodzinnego,
- spotkania z młodzieżą szkół średnich celem przedstawienia problematyki odpowiedzialności nieletnich oraz podstaw w zakresie prawa rodzinnego i z zakresu wychowania w trzeźwości oraz przeciwdziałania narkomanii. np. w Sądzie Rejonowym w Jaworze uczniowie gimnazjów i liceum regularnie uczestniczą w rozprawach karnych,
- w ramach Międzynarodowego Dnia Wymiaru Sprawiedliwości zorganizowano w Sądzie Rejonowym w Jaworze symulację rozprawy, odbyły się też wystąpienia zaproszonych gości: prokuratora, adwokata i radcy prawnego na temat wykonywanych przez nich zawodów.

Stowarzyszenie Sędziów Rodziny „Pro Familia”:

- spotkanie edukacyjne dla dzieci z klas zerowych w budynku Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze (przedstawiono podstawową wiedzę o pozycji ustrojowej sądów i sędziów).

Naczelna Rada Adwokacka:

- realizacja Porozumienia podpisanego w dniu 10 października 2013 roku przez Naczelną Radę Adwokacką z Ministerstwem Sprawiedliwości w zakresie

rozwijania i promowanie programu edukacji prawnej w szkołach ponadgimnazjalnych (małe licea państwowe i prywatne), w tym: akcja edukacyjna „Masz prawo znać swoje prawa” w związku z obchodami (20 listopada 2014 roku) 25. rocznicy uchwalenia Konwencji o Prawach Dziecka (grupa docelowa to gimnazja i szkoły średnie). Zajęcia w szkołach obejmowały dwie godziny lekcyjne (90 min.) w formie warsztatowej. Prezes NRA adw. Andrzej Zwara w dniu 19 listopada 2014 roku przeprowadził lekcję prawa dla uczniów z Gimnazjum nr 91 im. Stanisława Staszica w Warszawie. W dniu 3 grudnia 2014 roku adw. Anisa Gnacikowska odbyła spotkanie w Akademii Pedagogiki Specjalnej ze studentami na temat edukacji prawnej w szkołach oraz roli, jaką adwokaci mogą odegrać w kształceniu pozytywnych nawyków u młodzieży w zakresie poszerzania wiedzy prawnej, przestrzegania prawa i korzystania z przysługujących praw. Nawiązana została także współpraca z Zespołem Szkół Publicznych w Kaliskach Wielkich, zorganizowano wykład z zakresu edukacji prawnej w Bursie Szkolnej nr 1 w Radomiu,

- akcja edukacyjna w ramach wydarzenia „Tydzień Konstytucyjny - #Moja Konstytucja”, organizowanego w dniach 28 maja – 4 czerwca 2016 roku przez Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy. W ramach wydarzenia były organizowane w szkołach ponad gimnazjalnych lekcje dotyczące znaczenia Konstytucji w życiu obywateli,
- działania lokalnych izb adwokackich, np. w Gdańsku, Łodzi, Warszawie, Bydgoszczy - edukacja prawna w szkołach.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- lekcje o prawie w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych we wszystkich województwach (wykład i dyskusja),
- wykłady i warsztaty o prawie dla seniorów (2-3 zajęcia poświęcone najbardziej interesującym seniorów problemom prawa cywilnego),
- symulacje rozpraw z zakresu prawa karnego i cywilnego z udziałem aplikantów radcowskich oraz samych uczniów w okręgowych izbach radców prawnych,

- dwa cykle szkoleń w Ośrodku Rozwoju Edukacji dla koordynatorów regionalnych i metodyków – jak prowadzić zajęcia z edukacji prawnej.

Krajowa Rada Komornicza:

- organizacja Dnia Otwartego Komorników Sądowych,
- zaangażowanie w organizowany przez Departament Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Ministerstwo Sprawiedliwości Tydzień Mediacji organizowany w związku z Międzynarodowym Dniem Mediacji,
- zaangażowanie w organizowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości projekt Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis” :

- spotkania z nauczycielami i uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych w ramach Tygodnia Kuratorskiego,
- spotkania z młodzieżą w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym we Wrocławiu w ramach projektu „Bezpieczna Szkoła”,
- spotkania z młodzieżą uczęszczającą do Świetlicy Środowiskowej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Miliczu (dyskusja, pogadanka, wykład, gra terenowa).

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- spotkania z uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- organizowanie i współorganizowanie konferencji dla przedstawicieli innych profesji (nauczycieli),
- udział kuratorów będących członkami stowarzyszenia w programie „PaT” – m.in. organizowanie pogadank w szkołach (wszystkie szczeble edukacji) - powstała I partnerska grupa Pat przy zaangażowaniu II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Szamotułach,

- projektem edukacji prawnej dla młodzieży na terenie powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (przygotowywany wspólnie z konferencją w tym obszarze),
- organizacja spotkań edukacyjnych dla mieszkańców miasta Czarnkowa dla osób dotkniętych bądź zagrożonych przemocą w rodzinie,
- projekt edukacyjny skierowany do młodzieży powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego „Wybieram mądrze”, 230 uczniów szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych, w tym podopiecznych kuratorów sądowych.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- porady prawne, spotkania i wykłady otwarte w ramach organizowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości Tygodni Mediacji.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- piecza nad siecią 25 studenckich poradni prawnych (inaczej: klinik prawa) działających na wszystkich niemal wydziałach prawa w Polsce. Wiele spośród klinik prawa prowadzi całoroczne programy edukacji prawnej przede wszystkim dla szkół ponadgimnazjalnych w zakresie podstaw prawa (program zaczerpnięty ze wzorców anglosaskich nosi nazwę: street law). Zajęcia te służą podnoszeniu wiedzy prawniczej i umiejętności mówienia o prawie zrozumiałym dla odbiorców językiem. Opracowywane scenariusze zajęć oraz materiały dydaktyczne są z każdą grupą studentów prawa wypracowywane oddzielnie (i za każdym razem na nowo) aby studenci prawa zdobywali umiejętności erystyczne oraz wiedzę z zakresu planowania wypowiedzi publicznych. Oprócz szkół podobne zajęcia oferowane są także dla osadzonych, czy też osób przebywających w wszelkiego typu jednostkach zamkniętych, czy pół-otwartych,
- Centrum Pro Bono – nauczanie prawa jest realizowane przez prawników z kancelarii współpracujących z Centrum. W minionych latach prawnicy prowadzili seminaria dla organizacji pozarządowych między innymi z zakresu praw dziecka, prawa autorskiego, czy prawa ochrony danych osobowych. Seminaria mają na celu wzbogacenie wiedzy osób, które zarządzają

organizacjami lub koordynują konkretne projekty. Seminaria poświęcone danemu zagadnieniu to spotkania trwające ok. 6 godzin, w tym mieści się także część warsztatowa (kazusy),

- lekcje o prawie w szkołach prowadzone przez profesjonalnych prawników (2 lub 3 godziny lekcyjne).

III. Działania prowadzone w zakresie edukacji prawnej w innej formie.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- sporadyczne audycje radiowe, wywiady radiowe i publikacje prasowe,
- podręcznik „Apteczka prawna – lex bez łez”.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce :

- krótkie wypowiedzi do radia i prasy w zakresie wyjaśnienia zagadnień z zakresu prawa rodzinnego, np. prawa kontaktów rodzica z dziećmi, obowiązku alimentacyjnego, funkcjonowania Rodzinnych Ośrodków Diagnostyczno-Konsultacyjnych itp. (audycja w Polskim Radiu, w Magazynie Reporterów Jedyńki „Bez znieczulenia”, w radiu Szczecin, w tygodniku Polityka, Newsweek, w gazetach Rzeczpospolita, Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza, gazetach lokalnych, wypowiedzi dla portali internetowych np. wiadomości.onet.pl,
- konkurs dla studentów prawa na najlepszą pracę magisterską,
- w ramach Międzynarodowego Dnia Wymiaru Sprawiedliwości zorganizowano w Sądzie Rejonowym w Jaworze konkurs rysunkowy dla najmłodszych „Sąd w oczach dziecka”, wycieczkę najmłodszych gości do Niebieskiego Pokoju, konkurs wiedzy o polskim wymiarze sprawiedliwości dla uczniów liceum i gimnazjum.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- ogólnopolski konkurs „Prawa Dziecka Oczami Dzieci” zrealizowany w ramach społecznej akcji objętej długofalowym honorowym patronatem Małżonki Prezydenta RP Pani Anny Komorowskiej, adresowany do dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w trzech odrębnych kategoriach wiekowych: 6 – 10 lat, 11 – 13 lat, powyżej 13 lat. Laureaci wraz z opiekunem, nauczycielem m.in. zwiedzili Belweder, Pałac Prezydencki i spotkali się z Małżonką Prezydenta RP Panią Anną Komorowską.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- I edycja Ogólnopolskiej Akademii – Konkursu Wiedzy o Prawie dla szkół podstawowych i gimnazjalnych w ramach programu „Szkoła bliższa prawu” pod patronatem honorowym Ministra Edukacji Narodowej (pierwszy etap szkolny konkursu przeprowadzony w szkołach składał się z części pisemnej tj. testu zawierającego zadania zamknięte oraz z wypowiedzi ustnej przed Komisją Szkolną; etap drugi – okręgowy odbył się w siedzibach miast wojewódzkich Okręgowych Izb Radców Prawnych, była to część pisemna - zadanie do rozwiązania (kazus) i wypowiedź ustna na zadany temat; ostatni etap centralny odbył się w Warszawie, gdzie finaliści prezentowali się w wypowiedziach ustnych przed Komisją Centralną Akademii,
- warsztaty dla nauczycieli i uczniów z mediacji rówieśniczych (40-godzinne zajęcia prowadzone przez wykwalifikowanych trenerów na terenie województwa pomorskiego i wielkopolskiego),
- Pierwsza Akademia Mediacji Rówieśniczych pod patronatem Rzecznika Praw Dziecka – tygodniowe zajęcia przygotowujące młodzież do roli mediatora rówieśniczego,
- wywiady radiowe i telewizyjne,
- artykuły w gazetach codziennych (Rzeczpospolita, Gazeta Wyborcza, Głos Wielkopolski),
- artykuły w wydawnictwach prawniczych (Radcy Prawnym i Paragraf Poznański),
- artykuły na stronie internetowej: www.centrumedukacjiprawnej.pl,
- redakcja merytoryczna „Edukacja prawna – poradnik dla nauczycieli”.

Krajowa Rada Komornicza:

- konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu sądowego postępowania egzekucyjnego,
- liczne działania mające na celu przybliżenie w mediach problemów egzekucji sądowej i wykonywania zawodu komornika sądowego oraz funkcjonowania samorządu komorniczego.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- zaangażowanie w organizowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości projekt Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem,
- sporadyczne wywiady radiowe, telewizyjne (telewizja lokalna),
- udział i współorganizacja Festiwalu „Wychowanie poprzez teatr” organizowanego przez II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Szamotułach oraz Szamotulski Ośrodek Kultury.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczpospolitej Polskiej:

- konkurs na najlepszą pracę magisterską z zakresu prawa o notariacie oraz prawa cywilnego związanego z wykonywaniem czynności notarialnych, a także ustawą o księgach wieczystych i hipotece,
- wydawanie czasopisma naukowego REJENT

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- wydawanie czasopisma „Klinika” poświęconego metodologii praktycznego nauczania prawa i wybranym zagadnieniom prawna,
- wydawanie wielu ksiązek i podręczników z zakresu metodologii nauczania i pedagogiki prawa skierowanych bądź do studentów prawa, bądź do nauczycieli akademickich.

IV. Konferencje naukowe poświęcone zagadnieniom edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- udział w debatach i konferencjach dotyczących edukacji prawnej oraz mediacji rówieśniczej (Sąd Okręgowy w Gdańsku),
- udział w konferencji „PR w samorządzie”, Katowice, prelekcją nt. „Akcja edukacyjna jako wspólne przedsięwzięcie sędziów i samorządu dla poprawy wizerunku”,
- udział w II i III Śląskim Kongresie Oświaty, Katowice, wykład nt. „Ignorantia iuris nocet – nieznajomość prawa szkodzi. O potrzebie edukacji prawnej młodzieży szkolnej”,
- udział w konferencji „Lekcja prawa – odpowiedzialność prawna młodego człowieka”, Katowice, Bielsko-Biała, przedmiotem konferencji były potrzeba i formy edukacji prawnej młodzieży (podczas konferencji przeprowadzona została lekcja pokazowa),
- udział w konferencji „(Nie)świadomość prawna Polaków”, Warszawa, przedmiotem konferencji były m. in. diagnoza świadomości prawnej Polaków, potrzeba edukacji prawnej, prezentacja podejmowanych w tym zakresie działań; uczestnikami konferencji byli prawnicy, dziennikarze i in. osoby zajmujące się szeroko pojmowaną edukacją prawną, wykład „Projekt edukacji prawnej Oddziału Śląskiego SSP „Iustitia” i „Apteczka prawna”, jako odpowiedź sędziów na głód wiedzy prawnej”,
- udział w konferencji „Dobry Samorząd Uczniowski” organizowanej w ramach Kampanii „W świecie praw i obowiązków - uczeń bezpieczny” realizowanej w zakresie Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem Bezpieczniej w Regionie” Katowice, uczestnikami konferencji byli nauczyciele oraz uczniowie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych; wykład nt. odpowiedzialności młodych ludzi za własne czyny,
- debata współorganizowana z Uniwersytetem Łódzkim i Sądem Apelacyjnym w Łodzi poświęcona ochronie danych osobowych,
- konferencja dotycząca zagadnień wykładni prawa zorganizowana na Uniwersytecie Łódzkim.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- konferencje organizowane w ramach edukacji prawnej przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, w tym z zakresu mediacji rówieśniczej adresowane do nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjalnych, psychologów i pedagogów szkolnych,
- konferencja w Zamościu w dniach 5 - 6 maja 2016 roku dotycząca pieczy zastępczej z udziałem kuratorów, rodzin zastępczych, asystentów rodziny, przedstawicieli PCPR i MCPR,
- coroczne kongresy organizowane przez Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce,
- wystąpienia na konferencjach tematycznych na różne tematy np. mediacji rówieśniczej, agresji dzieci i młodzieży, uzależnień dzieci i młodzieży, realizacji kontaktów dzieci z rodzicami, praw dziecka w praktyce sądowej itp.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- współorganizacja z Fundacją „po DRUGIE” i Fundacją na Rzecz Rozwoju Probacji „PROBARE,, seminariów interdyscyplinarnych, w trakcie których poruszane są również zagadnienia dotyczące edukacji prawnej: seminarium pt. „Świadoma readaptacja wychowanek i wychowanków opuszczających placówki resocjalizacyjne – mechanizmy, standardy, wyzwania”, seminarium pt. „Rodzina i instytucja; środowisko i izolacja– zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych”.

Naczelna Rada Adwokacka:

- seminarium zorganizowane we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego pt. „Obrońcy w sprawach politycznych a droga do wolności”.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- Ogólnopolska Konferencja: „Mediacje rówieśnicze – szansa na rozwijanie postaw obywatelskich uczniów” skierowana do środowisk oświatowych z udziałem wojewódzkich kuratorów oświaty oraz młodzieży,
- współorganizacja czterech konferencji pod patronatem Wielkopolskiego Kuratora Oświaty skierowanych do środowisk oświatowych poświęconych zamianom w prawie oświatowym,
- 22.09.2016 r. – ogólnopolska Debata Publiczna na temat rozwoju edukacji prawnej z udziałem Prezesa KRRP, Ministra Edukacji, eurodeputowanych, parlamentarzystów, przedstawicieli środowisk oświatowych, przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej, organizacji pozarządowych oraz nauczycieli, studentów i uczniów.

Krajowa Rada Komornicza:

- uczestnictwo i obejmowanie honorowym patronatem konferencji oraz wydarzeń prawniczych, w tym między innymi:
 - organizowanej we współpracy z Izbą Komorniczą w Katowicach i Uniwersytetem Śląskim konferencji „Nadzór nad komornikiem sądowym i organami samorządu komorniczego”,
 - współorganizowanej z Izbą Komorniczą w Białymstoku i Wydziałem Prawa w Uniwersytecie w Białymstoku konferencji "Postępowanie i prawo cywilne w dobie informatyzacji",
 - współorganizowanej z Izbą Komorniczą w Gdańsku ,Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego konferencji „Komornik Sądowy - wyzwania współczesnej gospodarki",
 - ogólnopolskiej konferencję naukową z okazji dziesięciolecia samorządu komorniczego (apelacja szczecińska),
 - współorganizowanej z Izbą Komorniczą w Szczecinie, Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego konferencji „Komornik Sądowy w polskim systemie prawnym",
 - współorganizowanym z Katedrą Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Katedrą Prawa

Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeń UAM, Polską Izbą Informatyki i Telekomunikacji (PIIT), Naukową i Akademicką Siecią Komputerową NASK oraz Radą Sądu Polubownego IV Seminarium Arbitrów i Mediatorów Sądu Polubownego d/s Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji,

- organizowanymi przez Centrum Praw Kobiet i Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej „Porozumienie bez Barier ” Galą Wyróżnienie Białej Wstążki”, Kongresie Kobiet „Jak nie my, to kto? Jak nie teraz to kiedy?”,
- "Forum dla Wolności i Rozwoju",
- III Kongresie Regulacji prawnych z obszaru zarządzania wierzytelnościami
- VI edycji Kongresu Zarządzania Wierzytelnościami organizowanego przez Konferencję Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- X edycji Ogólnopolskich Dni Praktyk Prawniczych organizowanej przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa Elsa Poland,
- organizowanym przez MMI Polska II Forum Zarządzania Wierzytelnościami,
- organizowanym cyklicznie spotkaniu Prezesów Samorządów Zawodów Zaufania Publicznego,
- seminarium eksperckim w ramach projektu "Przemoc ekonomiczna - diagnoza i dyskusja o przeciwdziałaniu” w Instytucie Spraw Publicznych.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- współorganizacja ogólnopolskiej konferencji na temat: „Kara ograniczenia wolności w perspektywie nowej polityki kryminalnej państwa”.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- współorganizacja Międzynarodowej Konferencji na temat „Komparatystyczne perspektywy oddziaływań resocjalizacyjnych” (Lębork 2016),
- udział i współorganizacja Międzynarodowych Konferencji na temat „Za kurtyną resocjalizacji (...) ”(Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń 2014 - 2016),

- udział i współorganizacja Debaty organizowanej w ramach obchodów Międzynarodowego Tygodnia Mediacji w Sądzie Rejonowym w Trzciance „Mediacja w prawie cywilnym, karnym, rodzinnym” (październik 2015r.),
- udział i współorganizacja Seminarium na temat „Nieletni i ich świat, zapobieganie demoralizacji w środowisku lokalnym” zorganizowanym przez Zespół Kuratorów sądowych ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego w Wągrowcu, Gnieźnieńską Wyższą Szkołę Milenium oraz Liceum Ogólnokształcące w Wągrowcu (Wągrowiec 2015),
- udział i współorganizacja Międzynarodowej Konferencji na temat: „Bezpieczeństwo społeczności lokalnych jako konsekwencja oddziaływań probacyjnych „ (Lębork 2015),
- udział w III Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat „Uwarunkowania efektywności wsparcia osób zagrożonych ekskluzją społeczną” (Środa Wielkopolska 2015),
- udział w II Kongresie kuratorskim, który odbył się w dniach 25-26 września 2014 roku w Warszawie na temat: „Kuratorzy sądowi w służbie społeczeństwu – efekty i oczekiwania”, zorganizowanym przez Krajową Radę Kuratorów we współpracy z Wyższą Szkołą Nauk Społecznych Pedagogium, Fundacją na Rzecz Rozwoju Probacji Probare i stowarzyszeniami kuratorskimi, w tym między innymi Wielkopolskim Stowarzyszeniem Kuratorów Sądowych,
- udział i współorganizacja Międzynarodowej Konferencji na temat: „Resocjalizacyjny wymiar pomocy i wsparcia, jako forma skutecznego rozładowywania napięć społecznych” (Lębork 2014),
- współorganizacja konferencji metodycznych na temat: “Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” w Czarnkowie, skierowanych do grupy 100 – 200 profesjonalistów zawodowo zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie z udziałem Ministerstwa Sprawiedliwości, Polityki Społecznej, samorządowców, przedstawicieli świata nauki, praktyków (trzykrotnie konferencje miały charakter międzynarodowy - goszczono przedstawicieli ze Stanów Zjednoczonych, Anglii, Holandii, Gruzji),
- udział w debatach i konferencjach dotyczących edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- konferencje naukowe dotyczące prawa cywilnego, w tym projektowanym przepisom przygotowanym przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Cywilnego oraz potrzebom zmian prawa cywilnego (Konferencja na temat : „*Prawo cywilne - wyzwania legislacyjne i problemy praktyczne*”), w których udział wzięli przedstawiciele świata naukowego, organów administracji państwowej oraz praktycy: sędziowie Sądu Najwyższego, sędziowie sądów powszechnych, notariusze, adwokaci, radcowie prawni i komornicy
- konferencja naukowa na temat.: „Mediacja jako nowoczesny sposób rozwiązywania sporów”, której program obejmował m.in. istotę mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów również w kontekście międzynarodowym oraz metodologię pracy mediatora i w której udział wzięli mediatorzy, pracownicy naukowci, sędziowie sądów powszechnych, prokuratorzy, notariusze, adwokaci, radcowie prawni i studenci.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- dwa razy do roku konferencje naukowo-szkoleniowe z cyklu „Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych” (odczyty poświęcone tematyce nauczania klinicznego i praktyce funkcjonowania poradni prawnych, warsztaty).

V. Wyodrębnione zespoły zajmujące się edukacją prawną.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- Zespół do Spraw Edukacji Prawnej.

Naczelna Rada Adwokacka:

- Komisja do spraw Edukacji Prawnej.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- Centrum Edukacji Prawnej Krajowej Rady Radców Prawnych.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- działa grupa trenerów prowadzących szkolenia z zakresu praktycznych metod nauczania prawa, psychologii prawa czy pedagogiki prawniczej. Nauczyciele akademicki prowadzą zajęcia na macierzystych uczelniach, ale także prowadzą szkolenia na zaproszenie lokalnych organów samorządów prawniczych oraz wielokrotnie prowadzą także zajęcia tego typu na za granicą (np. na Ukrainie, Białorusi, Gruzji, Czechach, Turcji, Włoszech czy Niemczech).

VI. Grupy społeczne, do których kierowana była bezpośrednia oferta edukacyjną (poza zawodami prawniczymi i środowiskiem akademickim).

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- dzieci klas V i VI szkół podstawowych, młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna (w szkołach, ale i wśród młodzieży uczestniczącej w Diecezjalnym Zjeździe Młodzieży Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego, harcerzy ZHP Hufca w Węgierskiej Górcie, młodzieży uczęszczającej na zajęcia pozalekcyjne w Pałacu Młodzieży w Katowicach,
- wolontariusze NGO zajmujący się pomocą ludziom starszym (podstawowe zasad obrotu cywilnoprawnego, prawa konsumentów),
- dziennikarze.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjum i liceum,
- psychologzy i pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, rodziny zastępcze, asystenci rodziny, przedstawiciele PCPR i MCPR.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- dzieci ze szkół podstawowych (od 6 roku życia),
- młodzież do 18 roku życia,
- przedstawiciele resortów edukacji, pracy i sprawiedliwości, Biura Rzecznika Praw Obywatelskich i Praw Dziecka, pracownicy placówek resocjalizacyjnych, kuratorzy, przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie, pracownicy socjalni, pracownicy placówek resocjalizacyjnych, socjalizacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, pracowników pogotowi opiekuńczych, RODK-ów, naukowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych (seminaria).

Naczelna Rada Adwokacka:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych,
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum,
- pedagodzy.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- dzieci i młodzież – uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych,
- dyrektorzy, nauczyciele, psychologzy i pedagodzy szkolni,
- kuratorzy oświaty i pracownicy kuratoriów oświaty,
- pracownicy organów samorządowych,
- seniorzy.

Krajowa Rada Komornicza:

- osoby pokrzywdzone przestępstwem,
- osoby zainteresowane mediacją,
- informatycy,
- ekonomiści.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- młodzież szkół podstawowych i gimnazjów,
- młodzież akademicka,
- przedstawiciele samorządów lokalnych,
- nauczyciele szkół podstawowych i gimnazjów.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- osoby doznające przemocy,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,

- osoby skazane,
- dzieci szkół podstawowych, młodzież gimnazjalna, ponadgimnazjalna,
- psychologowie, pedagodzy szkolni, kuratorzy zawodowi, pracownicy MOPR.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- środowisko akademickie,
- mediatorzy,
- studenci Wydziałów Prawa i Administracji Wyższych Uczelni.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- studenci prawa,
- uczniowie liceów,
- osadzeni w zakładach karnych i zakładach poprawczych,
- wyselekcjonowane grupy adresatów zainteresowanych daną dziedziną prawa, czy to spośród organizacji pozarządowych, czy podopiecznych organizacji społecznych.

VII. Specyficzne pomoce dydaktyczne wykorzystywane przy edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- pozycja „Apteczka prawna – lex bez łez”,
- odpowiednie podręczniki akademickie,
- materiały szkoleniowe Ministerstwa Sprawiedliwości (broszury informacyjne),
- programy informatyczne,
- własne prezentacje.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- teksty aktów prawnych,
- własne prezentacje.

Naczelna Rada Adwokacka:

- scenariusze zajęć.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- własne scenariusze edukacyjne oparte na kazusach,
- lekcje prawa „Prawoteczka” oraz „Szkoła bliższa prawu”,
- podręcznik – „Przychodzi uczeń do prawnika”,
- podręcznik – „Apteczka prawna – lex bez łez”.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- prezentacje multimedialne.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- własne prezentacje,

- podręczniki akademickie,
- teksty aktów prawnych,
- filmy instruktażowe.

Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- broszury, podręczniki, filmy instruktażowe.

VIII. Zakres przekazywanej wiedzy prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- prawo konstytucyjne,
- ustrój sądownictwa, rola sądownictwa w społeczeństwie, pozasądowe sposoby rozwiązania sporów, pojęcie niezawisłości sędziowskiej, gwarancje niezawisłości sędziowskiej, zasadnicze mechanizmy funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości,
- Internet: zasady bezpiecznego korzystania z zasobów sieci (pobieranie filmów, muzyki itp.), odpowiedzialność za naruszenie praw autorskich; udostępnianie danych osobowych własnych i osób trzecich, dobra osobiste i odpowiedzialność za ich naruszenie; podstawowe zasady zawierania umów przez Internet np. w sklepach internetowych i na serwisach aukcyjnych,
- prawo cywilne z elementami prawa pracy: omówienie podstawowych zasad uczestnictwa w obrocie prawnym w tym: zdolności do czynności prawnych, zawierania i wykonywania umów (ze szczególnym uwzględnieniem ochrony konsumentów), zasad dziedziczenia, odpowiedzialności za czyny niedozwolone, a także form i zasad prowadzenia działalności gospodarczej, podejmowania zarobkowania w ramach umowy o pracę oraz na podstawie umów cywilnoprawnych,
- prawo karne: podstawowe zasady odpowiedzialności karnej (zwłaszcza z uwzględnieniem kryterium wieku), różnice między wykroczeniem a przestępstwem, kwestie dotyczące alkoholu i narkotyków, zagrożenia wynikające z przynależności do różnego rodzaju nieformalnych grup (np. kibice drużyn piłkarskich),
- prawo rodzinne: kwestie władzy rodzicielskiej, prawa i obowiązki dziecka, funkcjonowanie dziecka w rodzinie patologicznej (zwłaszcza: gdzie szukać pomocy), odpowiedzialność dziecka w świetle ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (obowiązek szkolny, narkotyki, internet, przemoc, alkohol, czyn karalny) a także zagadnienia dotyczące małoletnich rodziców,

- zawody prawnicze: spotkania uczniów szkół ponadgimnazjalnych z przedstawicielami różnych zawodów prawniczych, drogi dojścia do zawodu, specyfiki poszczególnych zawodów prawniczych.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- problematyka odpowiedzialności nieletnich oraz podstaw w zakresie prawa rodzinnego i z zakresu wychowania w trzeźwości oraz przeciwdziałania narkomanii,
- prawo rodzinne,
- zawody adwokata, radcy prawnego i prokuratora.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- Konwencja o Prawach Dziecka,
- pozycja ustrojowa sądów i sędziego.

Naczelna Rada Adwokacka:

- prawo konstytucyjne (praktyczny wymiar obowiązywania Konstytucji oraz działalność TK),
- prawa obywatela,
- legalne metody rozwiązywania sporów,
- portale społecznościowe i ochrona wizerunku,
- odpowiedzialność karna za prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu,
- granice obrony koniecznej,
- rola adwokata,
- droga do zawodu adwokata.

Krajowa Rada Radców Prawnych :

- podział polskiego prawa na publiczne i prywatne,
- prawo konstytucyjne,

- wiedza o zawodach prawniczych (sędzia, adwokat, radca prawny, prokurator, notariusz, komornik),
- prawa rodzinne i opiekuńcze,
- prawa ucznia,
- prawo oświatowe,
- prawo karne materialne i postępowanie karne, w tym postępowanie w sprawach nieletnich,
- prawa cywilne materialne i postępowanie cywilnego (w tym prawa konsumenta, prawo autorskie i prawa pokrewne),
- mediacja rówieśnicza,
- ochrona danych osobowych.

Krajowa Rada Komornicza:

- egzekucja sądowa,
- informatyzacja postępowania egzekucyjnego,
- zawód komornika.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- odpowiedzialność prawna nieletnich,
- odpowiedzialność karna,
- władza rodzicielska (ze szczególnym uwzględnieniem dobra dziecka).

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych :

- internet: zasady bezpiecznego korzystania z zasobów sieci, udostępnianie danych osobowych własnych i osób trzecich,
- prawo karne, prawo rodzinne,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- problematyka odpowiedzialności nieletnich.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- alternatywnych metod rozwiązywania sporów,
- prawa o notariacie,
- prawa o księgach wieczystych i hipotece,
- prawa cywilnego materialnego i procesowego,
- prawa handlowego.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- prawa dziecka,
- prawo autorskie,
- prawo pracy,
- prawo podatkowe,
- podstawy prawa cywilnego,
- ochrona danych osobowych,
- zagadnienia związane z funkcjonowaniem samych poradni prawnych,
- metodologia nauczania studentów, pisanie opinii prawnych, przeprowadzania wywiadu z klientem, psychologiczne aspekty pracy w poradni studenckiej,
- zagadnienia naukowe z różnych dziedzin prawa oraz związane z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów.

IX. Współpraca z innymi środowiskami (prawniczymi i poza prawniczymi, np. z nauczycielami, środowiskiem akademickim, środowiskiem samorządowym.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- sieć sędziów koordynatorów, którzy są łącznikami między szkołami zainteresowanymi udziałem w programie edukacji prawnej z chętnymi do udziału w programie sędziami. Koordynatorzy mają też dostęp do list imiennych prawników z innych korporacji, którzy są zainteresowani udziałem w takich spotkaniach; daje to unikalną możliwość skompletowania zespołu np. sędziego i adwokata, mówiącego o sprawach dotyczących młodzieży – Sąd Okręgowy w Gdańsku,
- kontakty ze szkołami, ustalanie harmonogramu zajęć (Wydział Edukacji Miasta Katowice, Kuratorium Oświaty w Katowicach),
- wspólne prowadzenie zajęć dla młodzieży (studenci Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego),
- prowadzenie zajęć (symulacje rozpraw) dla studentów WPIA UŚ (władze i pracownicy naukowcy UŚ),
- wspólne opracowanie książki „Apteczka prawna, czyli lex bez łez” (sędziowie, studenci i pracownicy naukowcy Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach, Krajowa Rada Notarialna, Krajowa Rada Komornicza, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Polska Izba Ubezpieczeń),
- zakup (w celu nieodpłatnego przekazania uczniom), dystrybucja i promocja książki „apteczka prawna” (Fundacja Facultas Iuridica Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Krajowa Rada Notarialna, Krajowa Rada Komornicza, Krajowa Izba Doradców Podatkowych, Polska Izba Ubezpieczeń, Miasto Wrocław),
- propagowanie idei edukacji prawnej młodzieży poprzez konferencje, lekcje pokazowe, konkursy wiedzy o prawie (Kuratorium Oświaty w Katowicach, Uniwersytet Śląski, Fundacja Facultas Iuridica Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, Krajowa Rada Doradców Podatkowych),

- zajęcia dla młodzieży i nauczycieli (Kuratorium Oświaty w Katowicach, Hufiec ZHP Węgierska Górka, Pałac Młodzieży w Katowicach, Diecezja Ewangelicko-Augsburska w Żorach),
- nauczyciele historii i WOS,
- samorządem - udostępnienie sal, koordynacja spotkań.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (dawniej Fundacja Dzieci Niczyje)

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- Fundacją „po DRUGIE”,
- Fundacją na Rzecz Rozwoju Probacji „PROBARE,
- Małżonka Prezydenta RP Anna Komorowska,
- resorty edukacji, pracy i sprawiedliwości,
- Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka,
- pracownicy placówek resocjalizacyjnych, kuratorzy, przedstawiciele powiatowych centrów pomocy rodzinie, pracownicy socjalni, pracownicy placówek resocjalizacyjnych, socjalizacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych, pracowników pogotowi opiekuńczych, RODK-ów, naukowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych (seminaria).

Naczelna Rada Adwokacka:

- Ministerstwo Sprawiedliwości,
- Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Rzecznik Praw Dziecka,
- Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy,
- UNICEF,
- Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego,
- Akademia Pedagogiki Specjalnej,
- dyrektorzy szkół,

- lokalne środowiska nauczycielskie.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- Ośrodkiem Rozwoju Edukacji (przy opracowaniu metodyki edukacji prawnej),
- kuratoria oświaty,
- samorządy lokalne oraz inne (w tym zawodów prawniczych),
- Uniwersytety Trzeciego Wieku.

Krajowa Rada Komornicza:

- Katedra Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji, Katedra Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeń Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
- Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa NASK,
- Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji,
- Centrum Praw Kobiet i Fundacji Jolanty Kwaśniewskiej "Porozumienie bez Barrier",
- Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
- Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa Elsa Poland,
- MMI Polska,
- Instytut Spraw Publicznych,
- Ministerstwo Sprawiedliwości.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Wydział Prawa Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego
- SWPS we Wrocławiu,
- Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
- Gmina Milicz,
- Fundacja Dom Pokoju.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych :

- Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Nauk Edukacyjnych) – organizacja konferencji szkoleń,
- środowisko akademickie (w tym także studenci),
- nauczyciele (ustalenie tematyki pogadanek dla dzieci i młodzieży),
- środowisko samorządowe (organizacja konferencji, szkoleń).

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- Komisja Kodyfikacyjna Prawa Cywilnego działająca przy Ministrze Sprawiedliwości,
- Katedra Prawa Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- Uczelnia Łazarskiego w Warszawie,
- Sądy Okręgowe i Rejonowe,
- Ministerstwo Sprawiedliwości,
- Krajowa Rada Notarialna ,
- Rady Izb Notarialnych,
- Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- nauczyciele akademicy z Polski i niejednokrotnie z zagranicy,
- przedstawiciele wszystkich zawodów prawniczych, aplikanci.

X. Wymiar lokalny i ogólnokrajowy edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- wymiar głównie lokalny („Apteczka prawna czyli lex bez łoż” konferencje, przekazywanie doświadczeń – wymiar ogólnokrajowy).

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- wymiar lokalny i ogólnokrajowy.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- wymiar lokalny i ogólnokrajowy.

Naczelna Rada Adwokacka:

- wymiar głównie ogólnokrajowy, wymiar lokalny – izby w Warszawie, Łodzi, Gdańsku.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- wymiar lokalny i ogólnopolski.

Krajowa Rada Komornicza:

- wymiar ogólnokrajowy.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- wymiar lokalny.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych:

- wymiar lokalny, ogólnokrajowy i międzynarodowy.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- wymiar ogólnokrajowy.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- wymiar ogólnokrajowy (aktywność studenckich poradni prawnych wykracza także poza same miasta-siedziby danej uczelni kierując swoją pomoc także do okolicznych miast powiatowych). Konferencje i szkolenia odbywają się w różnych miastach Polski, zaś program Centrum Pro Bono zakłada szkolenie przedstawicieli organizacji pozarządowych z całej Polski.

XI. Liczba osób, którym przekazana została wiedza prawna (dane szacunkowe).

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- ok. 12 tysięcy uczniów wraz z nauczycielami.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- w odniesieniu do każdego z prowadzonych działań edukacyjnych od 20 do 300 osób.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych „Pro Familia”:

- konkurs „Prawa Dziecka Oczami Dzieci” dotarł do 20 tysięcy szkół podstawowych, gimnazjów (kilka milionów dzieci i kilkaset tysięcy nauczycieli), natomiast prac konkursowych do Stowarzyszenia wpłynęło ok 17 tysięcy dzieci.

Naczelna Rada Adwokacka:

- wykłady zostały przeprowadzone w 72 placówkach, w tym w dwóch szkołach spotkania z młodzieżą odbywały się w formie kilkudniowych zajęć (2-3 dni) – bez danych z Tygodnia Konstytucji,
- 90% szkół ponadgimnazjalnych w Trójmieście, kilkanaście w województwie pomorskim.

Krajowa Rada Radców Prawnych :

- dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych – 18000,
- dyrektorów, nauczycieli, psychologów i pedagogów szkolnych – 2500,
- kuratorów oświaty – 16,
- pracowników kuratoriów – 500,

- pracowników organów samorządowych – 1500,
- seniorów – 3000.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- ok. 1000 osób.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych :

- kilka tysięcy osób.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej :

- szkolenia – 2500 osób,
- konferencje – 600 osób,
- spotkania mediacyjne – 150 osób,
- konkurs na najlepszą pracę magisterską – 100 osób.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- konferencje ogólnopolskie za każdym razem gromadzą około 60 uczestników, co oznacza, że podczas dotychczasowych 25 edycji wzięło udział w tych spotkaniach około 1500 osób. Warsztaty prowadzone w szkołach przez poradnie z wielu ośrodków akademickich w Polsce i trafiły do ponad grona ponad kilku tysięcy odbiorców, zaś warsztaty i szkolenia prowadzone przez prawników praktyków adresowane do szkół w Warszawie oraz do osób prowadzących organizacje pozarządowe do kilkuset uczestników.

XII. Trudności i ograniczenia w edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- konieczność zorganizowania strukturalnych form edukacji dla znacznej liczby uczniów,
- ograniczenia czasowe związane z koniecznością pogodzenia działalności edukacyjnej z bieżącymi obowiązkami orzeczniczymi sędziów,
- szybkie „wypalenie się” w systematycznej i stałej akcji,
- ograniczenia finansowe.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce :

- ograniczenia czasowe.

Krajowa Rada Radców Prawnych :

- brak systemowych rozwiązań - wpisania edukacji prawnej do podstawy programowej,
- duże zainteresowaniem szkół edukacją prawną z jednej strony i niewystarczającą liczbą radców prawnych zgłaszających się do prowadzenia zajęć z drugiej,
- brakiem wsparcia finansowego edukacji prawnej ze strony samorządów lokalnych.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- brak osób chętnych do prowadzenia zajęć,
- ograniczenia czasowe.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych :

- ograniczenia czasowe związane z koniecznością pogodzenia działalności edukacyjnej z bieżącymi obowiązkami kuratorów sądowych.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej:

- wysokie koszty wydawnicze,
- ograniczeniach w zakresie zastosowania nowoczesnych metod audio-wizualnych.

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- brak dostępnych zewnętrznych źródeł finansowania.

XIII. Oczekiwania co do roli Porozumienia samorządów zawodowych i stowarzyszeń prawniczych w zakresie edukacji prawnej.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”:

- koordynacja działań na szczeblu centralnym (ustalenie strategii i długofalowego programu edukacyjnego), co na szczeblu lokalnym powinno przełożyć się na wspólne prowadzenie zajęć z zakresu prawa i prezentowanie specyfiki poszczególnych zawodów prawniczych,
- co najmniej propagowanie przyjętego modelu edukacji prawnej i promowanie udziału w nim prawników innych zawodów prawniczych; w dalszej perspektywie skoordynowanie działań różnych zawodów prawniczych w jednej formie – np. Tydzień Edukacji Prawnej organizowany przez sądy miałyby w tym samym czasie odpowiednik w izbach adwokackich, radcowskich, itd. – w idealnym modelu można przygotować ofertę na każdy dzień tygodnia,
- uświadamianie wagi edukacji prawnej młodzieży i doprowadzenie do tego, by odbywała się ona stale, instytucjonalnie - w ramach programów nauczania poszczególnych szczebli szkolnictwa,
- wsparcie finansowe,
- wsparcie lokalowe,
- wsparcie w zakresie rozprowadzania informacji,
- promowanie idei edukacji obywatelskiej młodzieży wśród samych sędziów.

Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych w Polsce:

- współpraca i wymiana doświadczeń w zakresie stałych działań edukacyjnych społeczeństwa- szczególnie młodego pokolenia.

Krajowa Rada Radców Prawnych:

- wypracowanie systemowych rozwiązań programowych, organizacyjnych i finansowych w zakresie edukacji prawnej oraz wskazywanie na potrzebę

podzielenia zadań w tym zakresie pomiędzy administrację rządową, samorządową i samorząd zawodów prawniczych.

Dolnośląskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych „Frontis”:

- przygotowanie kompleksowych materiałów zawierających nie tylko podstawy wiedzy na temat prawa, ale również informacje na temat poszczególnych zawodów prawniczych.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Kuratorów Sądowych :

- koordynacja działań,
- współpraca i wymiana doświadczeń w zakresie działań edukacyjnych,
- organizowanie wspólnych inicjatyw w zakresie działań edukacyjnych.

Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej :

- możliwości przybliżenia zawodu notariusza i czynności dokonywanych u notariusza uczniom gimnazjów i liceów w ramach edukacji prawnej.

Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych:

- opracowanie wspólnego projektu i dzięki temu realizacja zadania w zakresie edukacji prawnej zakrojonego na bardzo dużą skalę,
- starania i naciski na administrację państwową różnego szczebla, aby zapewnione zostało finansowanie dla projektów z zakresu edukacji prawnej, czy to w ramach Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, czy też nowych mechanizmów stworzonych tylko dla wsparcia realizacji tego typu działań.